

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
และปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรือง

ครูผู้สอน ครูชีวาภร จวบรัมย์

ครูสรายุธ ธานา

เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา และปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรือง

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านความรู้

๑. อธิบายประวัติความเป็นมาของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้าอู่ทอง) ได้
๒. บอกความเป็นมาของชุมชนไทยบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่างได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้
๒. อภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญในการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาเป็นราชธานีได้

จุดประสงค์การเรียนรู้ด้านคุณลักษณะ

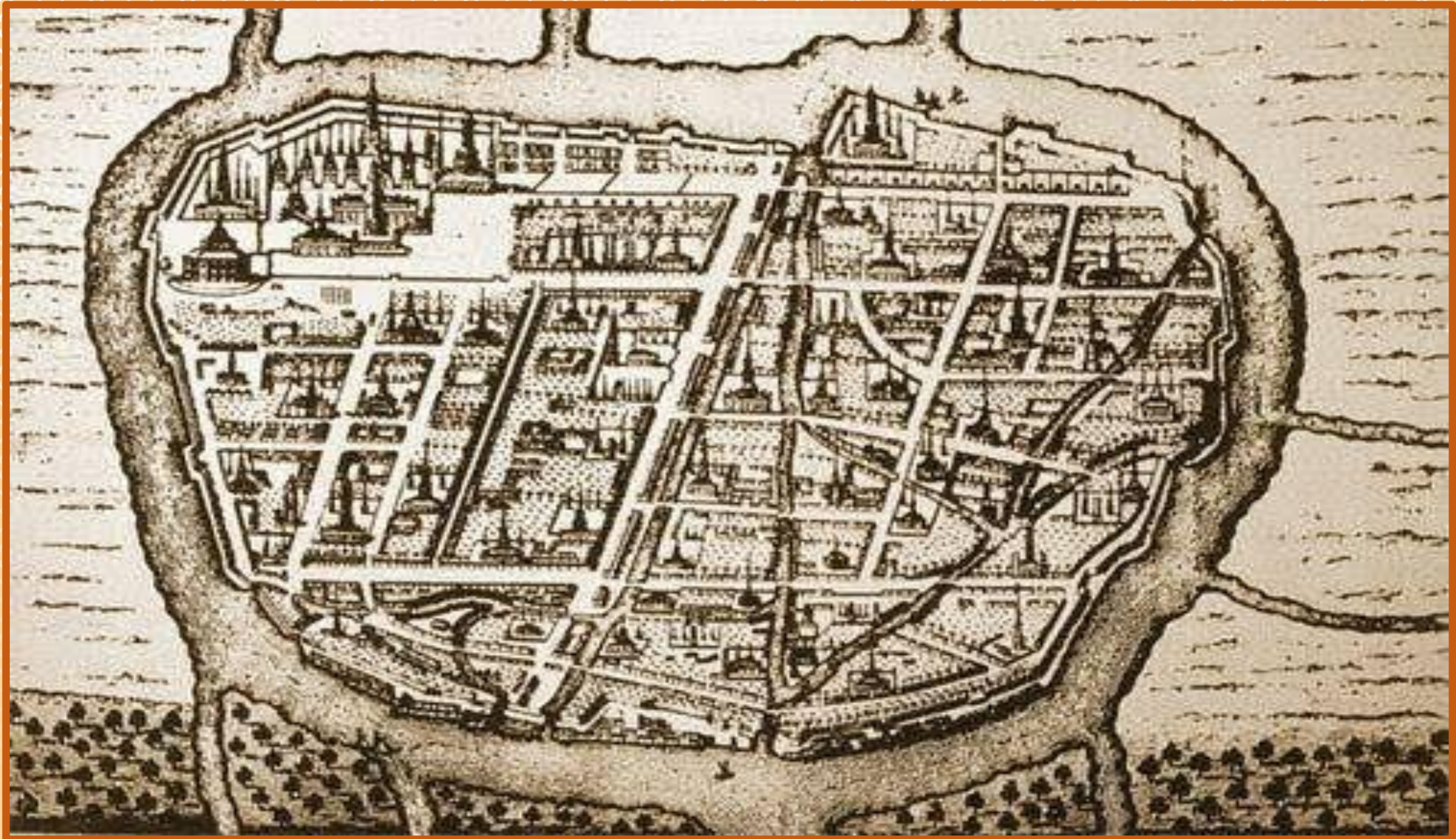
๑. เห็นคุณค่าของการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้
๒. เห็นความสำคัญของการศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์

“แรกเริ่มอยุธยา”

๘๕ ที่ตั้งของอาณาจักรอยุธยา

เมืองอโยธยา
Ayutthaya
1350-1782 A.D.

กรุงศรีอยุธยาเป็นเกาะซึ่งมีแม่น้ำสามสายล้อมรอบ ได้แก่
แม่น้ำป่าสัก, แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำลพบุรี เดิมทีบริเวณนี้
ไม่ได้เป็นเกาะ แต่สมเด็จพระเจ้าอยู่ทองทรงดำริให้ขุดคูเชื่อม
แม่น้ำทั้งสามสาย เพื่อให้เป็นปราการธรรมชาติป้องกันข้าศึก
ที่ตั้งกรุงศรีอยุธยายังอยู่ห่างจากอ่าวไทยไม่มากนัก ทำให้กรุงศรี
อยุธยาเป็นศูนย์กลางการค้ากับชาวต่างประเทศ และอาจถือว่าเป็น
เป็น “เมืองท่าตอนใน” เนื่องจากเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของ
ภูมิภาค

ปัจจัยสำคัญต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ที่ตั้ง

ความอุดมสมบูรณ์

การคมนาคมที่สะดวก

ความเหมาะสมด้านยุทธศาสตร์

ที่ตั้ง

ที่ตั้งมีความเหมาะสมในด้านยุทธศาสตร์
กรุงศรีอยุธยา มีแม่น้ำไหลผ่าน ถึง ๓ สาย ได้แก่
แม่น้ำเจ้าพระยา ป่าสักและลพบุรีทำให้เป็น
ที่ราบลุ่มต่ำส่งผลให้การประกอบอาชีพเกษตรกรรม
สามารถทำได้ดี การขนส่งคมนาคมสะดวก

ความอุดมสมบูรณ์

ความอุดมสมบูรณ์ทางด้านเศรษฐกิจ ลักษณะภูมิประเทศของอยุธยา เป็นที่ราบที่อุดมสมบูรณ์จึงเป็นแหล่งอยู่อาศัยที่สำคัญประกอบกันอยู่ใกล้ปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีการคมนาคมทางน้ำสะดวก ทำให้สามารถติดต่อค้าขายกับต่างประเทศได้ง่าย

การคมนาคม

กรุงศรีอยุธยามีแม่น้ำไหลผ่าน ๓ สาย
ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา ป่าสักและลพบุรี
ทำให้สามารถติดต่อค้าขาย
กับต่างประเทศได้ง่าย

ความเหมาะสมด้านยุทธศาสตร์

ทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสมและมีการไหลผ่านของแม่น้ำถึง ๓ สายได้แก่แม่น้ำเจ้าพระยา ป่าสักและลพบุรี ทำให้เป็นที่ลุ่มต่ำ ข้าศึกจะล้อมกรุงศรีอยุธยาได้เฉพาะฤดูแล้งเมื่อถึงฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมรอบตัวเมืองทำให้ข้าศึกต้องถอนทัพกลับไป

การสถาปนาอาณาจักรต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญอะไรบ้าง

- สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์
- สถานภาพ วิสัยทัศน์ และรอบรู้
- ความสามารถของผู้นำ
- สภาพทางการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจ
- สังคมวัฒนธรรมของบ้านเมือง

การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาเป็นราชธานี
ส่งผลให้มีรากฐานการพัฒนาในด้าน
การเมืองการปกครองเศรษฐกิจ สังคม และ
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่าง
ต่อเนื่องส่งผลให้ประชาชนทุกคนอยู่ดีมีสุข

กิจกรรม

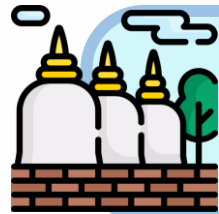
“โตมิโน อาณาจักรอยุธยา”

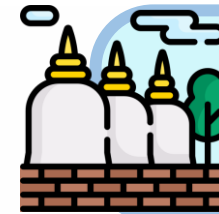
ปัจจัยที่มีผลต่อความรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ในบัตร์คำ โดยนักเรียนจับคู่และเชื่อมโยง

ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้
และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

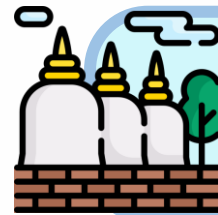
ฝนตกชุกตลอดปี
แหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์

ทำเกษตรกรรมได้ดี

พบไม้หายาก
เช่น ไม้สัก ไม้ฝาง ไม้อบเชย

แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน
แม่น้ำแม่กลอง

เป็นที่ต้องการของ
พ่อค้าชาวต่างชาติ

มีการติดต่อค้าขาย
ทางทะเลสะดวก

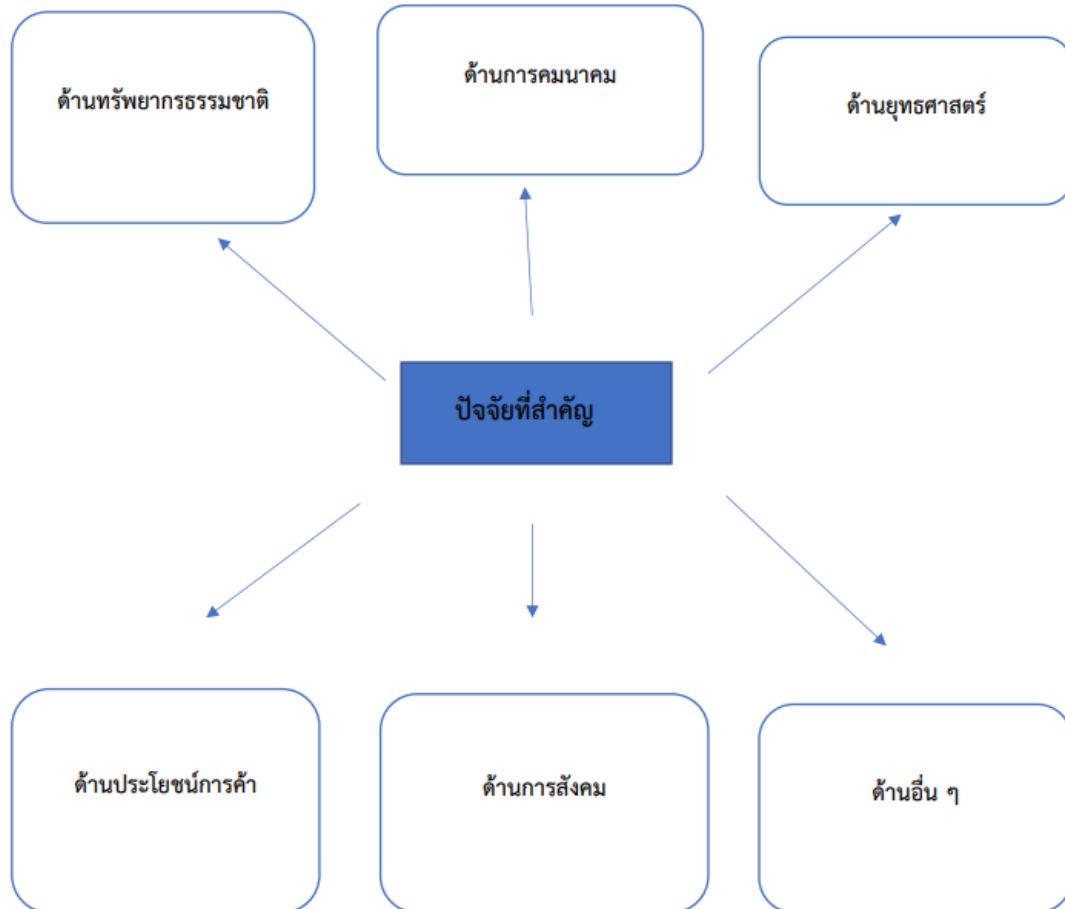
พระปรีชาสามารถ
ของพระมหากษัตริย์

อาณาจักรอยุธยา ได้รับอิทธิพลจากลมนมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมนมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่ ส่งผลให้ฝนตกชุกตลอดปี แหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ จึงสามารถทำเกษตรกรรมได้ดี พบไม้หายาก เช่น ไม้สัก ไม้ฝาง ไม้อบเชย ซึ่งเป็นที่ต้องการของพ่อค้าชาวต่างชาติ ประกอบกับมีแม่น้ำผ่านหลายสาย เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง ที่มีทางออกสู่ทะเล จึงสามารถเดินทางเข้ามาติดต่อค้าขายทางทะเลได้สะดวก และด้วยพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์ที่แก้ไขปัญหิต่าง ๆ ได้

ใบกิจกรรมปัจจัยสำคัญในการสถาปนารุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เจาะเวลาอยุธยา เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา วิชาประวัติศาสตร์ไทย ๔

คำชี้แจง : ให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการสถาปนารุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

กิจกรรมปัจจัยสำคัญ ในการสถาปนารุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พัฒนาการทางด้านการเมือง
การปกครองของอาณาจักรอยุธยา

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบกิจกรรม “๔ ต่อ ๔ อโยธยา”
- แผนผังการบริหารราชการแผ่นดินส่วนหัวเมือง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)